

NHỮNG KẾT QUẢ CHỦ YẾU CỦA ĐẠI HỘI XVII ĐẢNG CỘNG SẢN TRUNG QUỐC

PGS.TS. ĐỖ TIẾN SÂM

Viện Nghiên cứu Trung Quốc

Đại hội XVII Đảng Cộng sản (ĐCS) Trung Quốc được tổ chức tại thủ đô Bắc Kinh từ ngày 15-21/10/2007 và đã thành công tốt đẹp. Tham dự đại hội có 2.237 đại biểu, thay mặt cho 73,3 triệu đảng viên trong cả nước. Với tư cách là cơ quan quyền lực cao nhất của Đảng, Đại hội đã thảo luận và thông qua các báo cáo của Ban Chấp hành Trung ương và Ủy ban kiểm tra kỷ luật Trung ương, bầu hai Ủy ban Trung ương khóa mới. Sau đây là một số kết quả chủ yếu của Đại hội.

I. NHỮNG CÁCH TIẾP CẬN VÀ ĐẶT VẤN ĐỀ MỚI

Báo cáo Chính trị do Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào trình bày nhan đề “*Giương cao ngọn cờ vĩ đại của CNXH đặc sắc Trung*

Quốc, phấn đấu giành thắng lợi mới trong công cuộc xây dựng toàn diện xã hội khá giả” gồm 12 phần, trong đó chứa đựng nhiều cách tiếp cận và đặt vấn đề mới.

1. Dùng khái niệm phát triển thay cho khái niệm xây dựng CNXH đặc sắc Trung Quốc

Đây không phải là một sự thay đổi khái niệm thông thường mà thể hiện một sự nhận thức mới về công cuộc cải cách mở cửa ở Trung Quốc. Báo cáo khẳng định cải cách mở cửa là một sự lựa chọn mấu chốt quyết định vận mệnh của Trung Quốc hiện nay, là con đường tất yếu để *phát triển* CNXH đặc sắc Trung Quốc. Đặc biệt, Báo cáo nhấn mạnh: *chỉ có CNXH mới có thể cứu được Trung Quốc, chỉ có cải cách mở cửa mới*

có thể phát triển Trung Quốc, phát triển CNXH, phát triển chủ nghĩa Mác. Đây cũng là câu trả lời thể hiện quan điểm lập trường chính thức của ĐCS Trung Quốc đối với khuynh hướng cho rằng CNXH dân chủ mới là tiền đề của Trung Quốc.

2. Làm rõ hơn nội hàm của con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc.

Điều này thể hiện nhận thức mới về con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc – một khái niệm đã được nêu lên trong Đại hội XII ĐCS Trung Quốc (1982). Báo cáo chính trị cho rằng: con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc chính là dưới sự lãnh đạo của ĐCS Trung Quốc, nắm vững tình hình cơ bản của đất nước, coi xây dựng kinh tế là trọng tâm, kiên trì bốn nguyên tắc cơ bản, kiên trì cải cách mở cửa, giải phóng và phát triển sức sản xuất xã hội, củng cố và hoàn thiện chế độ XHCN, xây dựng kinh tế thị trường XHCN, chính trị dân chủ XHCN và văn hoá tiên tiến XHCN, xã hội hài hoà XHCN, xây dựng quốc gia hiện đại hoá XHCN giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hoà. Ở Trung Quốc hiện nay, kiên trì con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc chính là kiên trì CNXH.

Nhằm thực hiện các nhiệm vụ của con đường lớn XHCN đặc sắc Trung Quốc, Báo cáo Chính trị đã nêu lên năm con đường nhỏ là: con đường tự chủ sáng tạo đặc sắc Trung Quốc, con đường công nghiệp hoá kiểu mới đặc sắc Trung Quốc, con đường hiện đại hoá nông nghiệp đặc

sắc Trung Quốc, con đường đô thị hoá đặc sắc Trung Quốc và con đường phát triển chính trị đặc sắc Trung Quốc.

3. Làm rõ hơn nội hàm của quan điểm phát triển khoa học.

Báo cáo Chính trị lần này chính thức đưa quan điểm phát triển khoa học của Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào vào trong văn kiện chính thức của Đảng; đồng thời đặt nó ngang hàng với lý luận Đặng Tiểu Bình, tư tưởng “Ba đại diện”, là một bộ phận hợp thành của hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc. Về nội hàm của quan điểm phát triển khoa học, báo cáo Chính trị xác định rõ: quan điểm phát triển khoa học, ý nghĩa quan trọng đầu tiên là *phát triển*, hạt nhân là *lấy con người làm gốc*, yêu cầu cơ bản là toàn diện hài hòa bền vững, phương thức cơ bản là trù tính toàn cục.

Từ đó, Báo cáo chính trị nêu lên nhận thức mới về tình hình và nhiệm vụ mới của ĐCS Trung Quốc trong giai đoạn hiện nay, chuyển từ “công nghiệp hoá, đô thị hoá, thị trường hoá, quốc tế hoá” (tứ hoá) thành “công nghiệp hoá, thông tin hóa, đô thị hoá, thị trường hoá, quốc tế hoá” (ngũ hoá).

4. Nêu lên yêu cầu mới cho mục tiêu xây dựng toàn diện xã hội khá giả

Xây dựng toàn diện xã hội khá giả vào năm 2020 là mục tiêu đã được xác định tại Đại hội XVI năm 2002. Giờ đây, trên cơ sở phân tích, đánh giá tình hình

trong nước, quốc tế, nhất là đáp ứng nguyện vọng có

cuộc sống tốt hơn của nhân dân, Báo cáo Chính trị Đại hội XVII đã nêu lên một số yêu cầu mới, cao hơn cho mục tiêu xây dựng toàn diện xã hội khá giả. Trong số các yêu cầu mới này có hai nội dung lần đầu tiên được đưa ra: *một là*, nêu lên mục tiêu thực hiện GDP bình quân đầu người năm 2020 tăng gấp 4 lần năm 2000. Theo tính toán của các nhà khoa học Trung Quốc, nếu duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân 6%/ năm thì đến năm 2020 GDP bình quân đầu người của Trung Quốc sẽ đạt khoảng 3500 USD, như vậy sẽ tăng hơn 4 lần so với con số 850 USD của năm 2000; *hai là*, nêu lên khái niệm xây dựng *văn minh sinh thái*. Theo đó cơ bản hình thành cơ cấu ngành, phương thức tăng trưởng và mô hình tiêu dùng đáp ứng yêu cầu tiết kiệm tài nguyên, năng lượng và bảo vệ môi trường sinh thái.

5. Nêu lên một số cách tiếp cận và đặt vấn đề mới về phát triển kinh tế

Nhằm thực hiện mục tiêu phát triển kinh tế *vừa tốt vừa nhanh*, Báo cáo Chính trị nêu lên một số cách tiếp cận và đặt vấn đề mới như sau: *một là*, nêu lên khái niệm *chuyển đổi phương thức phát triển kinh tế*, thay cho khái niệm chuyển đổi phương thức *tăng trưởng kinh tế* trước đây; *hai là*, nêu lên yêu cầu mới về tăng trưởng kinh tế, theo đó thay đổi tăng trưởng kinh tế từ chỗ chủ yếu

dựa vào *đầu tư, xuất khẩu* lôi kéo sang dựa vào *tiêu dùng, đầu tư, xuất khẩu* lôi kéo; từ chỗ chủ yếu dựa vào khu vực II (công nghiệp, xây dựng) lôi kéo sang dựa vào sự hiệp đồng của cả ba khu vực I (nông, lâm, ngư nghiệp), II và III (dịch vụ) cùng lôi kéo, từ chỗ chủ yếu dựa vào *tiêu hao tài nguyên vật chất* sang dựa vào *tiến bộ KHKT*, nâng cao trình độ của người lao động và sự sáng tạo trong công tác quản lý; *ba là*, nêu lên một số quan điểm mới về đối xử với các khu vực kinh tế, đặt vấn đề *tăng cường sức sống, sức không chế, sức ảnh hưởng của kinh tế quốc hữu* (không sử dụng khái niệm vai trò chủ đạo của kinh tế quốc hữu như trước đây); thúc đẩy sự phát triển của kinh tế cá thể, kinh tế tư doanh, doanh nghiệp vừa và nhỏ; phát triển kinh tế sở hữu hỗn hợp v.v...

6. Nêu lên tín hiệu mới về cải cách thể chế quản lý hành chính

Với tiêu đề “nhanh chóng cải cách thể chế quản lý hành chính, xây dựng chính phủ phục vụ”, Báo cáo Chính trị nhấn mạnh: phải nắm vững việc xây dựng phương án tổng thể cải cách thể chế quản lý hành chính, chủ yếu là chuyển đổi chức năng, hài hoà các mối quan hệ, ưu việt hóa kết cấu, nâng cao hiệu suất, từ đó hình thành thể chế quản lý hành chính *quyền lợi và trách nhiệm nhất trí, phân công hợp lý, quyết sách khoa học, chấp hành thuận lợi, giám sát có hiệu quả*. Từ cách đặt vấn đề như vậy, Báo

cáo nêu lên ba giảm thiểu: *một là*, giảm thiểu sự can dự của chính quyền đối với sự vận hành kinh tế vi mô; *hai là*, giảm thiểu các tầng nấc hành chính; *ba là*, giảm thiểu số chức danh lãnh đạo. Các nhà quan sát cho rằng, đây là tín hiệu mới của Đảng đối với cuộc cải cách hệ thống hành chính ở Trung Quốc trong thời gian tới.

7. Nêu lên khái niệm thực lực mềm văn hoá.

Trong lĩnh vực văn hoá, Báo cáo Chính trị nêu lên quan điểm cho rằng: trong thời đại ngày nay, văn hoá ngày càng trở thành cội nguồn quan trọng của sức sáng tạo và sức mạnh của dân tộc, ngày càng trở thành nhân tố quan trọng trong cạnh tranh sức mạnh tổng hợp của một quốc gia. Từ đó, Báo cáo đặt vấn đề “nâng cao thực lực mềm văn hoá quốc gia”.

Đây là lần đầu tiên khái niệm “thực lực mềm văn hoá” được đưa vào văn kiện chính thức của Đảng, qua đó thể hiện tinh thần “tiến cùng thời đại” của ĐCS Trung Quốc.

8. “Coi cải thiện dân sinh là trọng điểm” của xây dựng xã hội

Thực hiện mục tiêu xây dựng xã hội hài hoà, Báo cáo Chính trị đã đặt vấn đề “coi cải thiện dân sinh là trọng điểm” của xây dựng xã hội. Theo đó, ưu tiên cho phát triển giáo dục, xây dựng cường quốc về nguồn nhân lực; thực hiện chiến lược phát triển mở rộng việc làm, lấy lập

nghiệp lôi kéo việc làm, xây dựng hệ thống an sinh xã hội bao phủ cư dân thành thị – nông thôn, xây dựng chế độ y tế chữa bệnh cơ bản v.v... Đặc biệt, về mặt cải cách chế độ phân phối thu nhập, Báo cáo Chính trị khẳng định quan điểm mới khi cho rằng “sáng tạo điều kiện để cho càng nhiều quần chúng có thu nhập mang tính tài sản”.

Đây là vấn đề được các đại biểu tham dự đại hội thảo luận sôi nổi. Theo giải thích của các chuyên gia thuộc *Cục Thống kê nhà nước Trung Quốc*: “Thu nhập mang tính tài sản” là để chỉ những thu nhập thu được từ động sản (như tài khoản ngân hàng, chứng khoán cổ phiếu v.v...) và bất động sản (như nhà ở, xe cộ, đất đai v.v...); ngoài ra, nó còn bao gồm thu nhập từ tiền cho thuê, lãi suất v.v... thu được từ việc chuyển nhượng quyền sử dụng tài sản, thu nhập hoa hồng, lợi ích từ việc tăng giá trị tài sản thu được từ việc kinh doanh tài sản. Như vậy, ý nghĩa sâu xa của đoạn văn này là *để cho tài sản của người dân có thể bảo tồn được giá trị và tăng giá trị, để cho người dân ngày càng có nhiều hơn tài sản và giàu có.*

9. Nêu lên quan điểm mới về xây dựng Đảng

Là một Đảng lớn với hơn 73 triệu đảng viên và lâu đời với 86 năm thành lập, trong đó cầm quyền được 58 năm; đứng trước tình hình mới, vấn đề mới, Báo cáo Chính trị nêu rõ: “Phải lấy tinh

thân cải cách, sáng tạo để tăng cường xây dựng bản thân Đảng". Từ ý nghĩa đó, báo cáo đặt vấn đề "phải lấy mở rộng dân chủ trong Đảng để thúc đẩy dân chủ nhân dân, lấy tăng cường hài hoà trong Đảng để thúc đẩy hài hoà trong xã hội".

Báo cáo Chính trị chính thức nêu lên vấn đề "thực hiện chế độ nhiệm kỳ đại biểu của Đại hội đại biểu của Đảng, lựa chọn một số huyện (thị, khu) thí điểm thực hiện chế độ thường nhiệm (chuyên trách) của đại biểu Đại hội đại biểu của Đảng". Điều này có nghĩa là các đại biểu được bầu đi dự Đại hội đại biểu các cấp không chỉ có quyền lợi và nghĩa vụ trong thời gian diễn ra đại hội mà kéo dài suốt cả nhiệm kỳ 5 năm; còn ở một số cấp huyện được thí điểm thực hiện chế độ đại biểu chuyên trách.

Về vấn đề chống tham nhũng, Báo cáo chính trị lần đầu tiên nêu lên khái niệm "văn hoá liêm chính", khẳng định rõ quan hệ giữa Đảng với tham nhũng là "thuỷ hoả bất tương dung", giống như nước với lửa không thể dung hoà với nhau được, bởi lẽ tham nhũng có "quan hệ đến sự sinh tử tồn vong của Đảng" và "sự quay lưng lại của lòng người" đối với Đảng. Điều này thể hiện quyết tâm rất cao của ĐCS Trung Quốc trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng.

II. VỀ KẾT QUẢ BẦU CỬ CÁC CƠ QUAN LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG

1. Về bầu cử hai Ủy ban Trung ương của Đảng

Theo điều lệ Đảng, Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng sẽ bầu ra hai Ủy

ban Trung ương là Ban Chấp hành Trung ương và Ủy ban kiểm tra kỷ luật Trung ương. Kết quả cụ thể như sau:

- *Về Ban Chấp hành Trung ương:* Ban Chấp hành Trung ương khoá mới gồm 371 người, trong đó có 204 người là uỷ viên chính thức và 167 người là uỷ viên dự khuyết. So với Ban Chấp hành Trung ương khoá XVI (2002), về tổng số tăng thêm 15 người, trong đó số uỷ viên chính thức tăng thêm 6 người, uỷ viên dự khuyết tăng thêm 9 người.

- *Về Ủy ban kiểm tra kỷ luật Trung ương:* Ủy ban kiểm tra kỷ luật Trung ương khoá XVII gồm 127 người, tăng thêm 6 người so với nhiệm kỳ XVI.

2. Về Tổng Bí thư, Thường vụ Bộ Chính trị, Bộ Chính trị Ủy ban quân sự Trung ương, Ban Bí thư và Bí thư, Phó Bí thư, Ủy ban Thường vụ Ủy ban kiểm tra kỷ luật Trung ương

Sau khi Đại hội kết thúc và bế mạc vào ngày 21-10-2007, ngay ngày hôm sau, hai Ủy ban Trung ương mới đã họp và bầu ra các cơ quan lãnh đạo của Đảng bao gồm:

- *Về Tổng Bí thư:* Ban Chấp hành Trung ương khoá XVII đã tín nhiệm bầu đồng chí Hồ Cẩm Đào tiếp tục giữ cương vị Tổng Bí thư.

- *Về Ban Thường vụ Bộ Chính trị:* Ban Thường vụ Bộ Chính trị khoá mới gồm 9 người, bao gồm 5 người cũ (Hồ Cẩm Đào, Ngô Bang Quốc, Ôn Gia Bảo, Giả Khánh Lâm, Lý Trường Xuân) và 4

người mới (Tập Cận Bình, Lý Khắc Cường, Hạ Quốc Cường, Chu Vĩnh Khang).

- *Về Bộ Chính trị*: Bộ Chính trị khoá mới gồm 25 người, trong đó có 16 người cũ, 9 người mới.

- *Về Ban Bí thư*: Ban Bí thư khoá mới gồm 7 người, trong đó có 2 người cũ, 5 người mới.

- *Về Ủy ban quân sự Trung ương*: Ủy ban quân sự Trung ương khoá mới gồm 11 người, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào tiếp tục được bầu giữ chức Chủ tịch, hai Phó Chủ tịch là Quách Bá Hùng và Từ Tài Hậu.

- *Về Ủy ban kiểm tra kỷ luật Trung ương*, các chức danh mới được bầu như sau: Bí thư Ủy ban kiểm tra kỷ luật Trung ương là đồng chí Hạ Quốc Cường; Phó Bí thư gồm 9 người và Ủy ban Thường vụ gồm 19 người.

Ban lãnh đạo khoá mới của ĐCS Trung Quốc có một số đặc điểm như sau:

Một là, đảm bảo tính kế thừa giữa cũ và mới. Bộ Chính trị khoá mới, tỷ lệ giữa cũ và mới là 64% và 36%; Ban Thường vụ Bộ Chính trị, tỷ lệ giữa cũ và mới là 55,5% và 44,5% còn Ban Bí thư, tỷ lệ giữa cũ và mới là 28,6% và 71,4%.

Hai là, tuổi đời trẻ hơn, tham gia các cơ quan lãnh đạo nói trên đều là những người sinh những năm 1940 và 1950 với các tỷ lệ khác nhau: những người sinh những năm 1950 trong Bộ Chính trị chiếm tỷ lệ 16%, trong Ban Thường vụ Bộ Chính trị là 28,8% và trong Ban Bí thư là 57%.

Ba là, thể hiện sự chuẩn bị về nhân sự cho việc bàn giao thế hệ lãnh đạo sẽ diễn ra tại Đại hội XVIII năm 2012. Theo giới quan sát quốc tế, những người sinh những năm 1950 tham gia vào các cơ quan lãnh đạo nêu trên sẽ là hạt nhân của Ban lãnh đạo Đại hội XVIII; trong đó "lộ diện" hai nhân vật chủ chốt: đồng chí Tập Cận Bình (sinh năm 1953) sẽ là người được tiếp nhận chức danh Tổng Bí thư thay thế đồng chí Hồ Cẩm Đào; còn đồng chí Lý Khắc Cường (sinh năm 1955) sẽ là người đảm nhận chức danh Thủ tướng Quốc vụ viện thay thế đồng chí Ôn Gia Bảo.

Tóm lại, Đại hội XVII ĐCS Trung Quốc đã hoàn thành tốt đẹp nhiệm vụ của nó. Các văn kiện của đại hội đã thể hiện những nhận thức mới và cách tiếp cận mới; qua đó, *một mặt* đáp ứng yêu cầu phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc trong bối cảnh mới, tình hình mới, *mặt khác*, đã dung hoà được những ý kiến khác nhau của các nhóm lợi ích khác nhau trong một xã hội đang có nhiều biến đổi như Trung Quốc. Ban lãnh đạo mới được bầu ra đã thể hiện được tinh thần "bốn hoá" (cách mạng hoá, trẻ hoá, trí thức hoá, chuyên nghiệp hoá); đồng thời thể hiện được tính kế thừa và quan trọng hơn là sự chuẩn bị nhân sự cho bàn giao thế hệ lãnh đạo. Đây chính là sự chuẩn bị cần thiết và quan trọng để bảo đảm tính ổn định về chính trị và chính sách của ĐCS Trung Quốc trong giai đoạn then chốt của sự nghiệp cải cách mở cửa.